

GEA, FLORA ET FAUNA

Novetats florístiques per al Montseny i el Montnegre

Cèsar Gutiérrez i Perearnau*

Rebut: 14.07.97
Acceptat: 01.04.98

Resum

Presentem 22 cormòfits i 3 briòfits que suposen noves aportacions per als catàlegs florístics del Montseny (Bolòs *et al.*, 1986; Casas, 1986) i del Montnegre (Montserrat, 1968; Cros, 1985). Molts dels tàxons corresponen a ambients humits o aquàtics, en general no gaire prospectats.

MOTS CLAU: florística, cormòfits, briòfits, Montseny, Montnegre.

Abstract

New floristic data to Montseny and Montnegre (Eastern Catalonia)

A list of 22 cormophyta and 3 bryophyta is presented. They are mainly plants of the quite scantily searched damp areas. That is a new contribution to Montseny (Bolòs *et al.*, 1986; Casas, 1986) and Montnegre's (Montserrat, 1968; Cros, 1985) floristic check-lists.

KEYWORDS: floristics, Cormophyta, Bryophyta, Montseny, Montnegre.

Resumen

Novedades florísticas para el Montseny y el Montnegre (Cataluña oriental)

Se presentan 22 cormófitos y 3 briófitos, los cuales son novedades para los catálogos florísticos del Montseny (Bolòs *et al.*, 1986; Casas, 1986) y del Montnegre (Montserrat, 1968; Cros, 1985). Muchos de los táxones corresponden a ambientes húmedos o acuáticos, en general no demasiado prospectados.

PALABRAS CLAVE: florística, cormófitos, briófitos, Montseny, Montnegre.

Introducció

En aquest article es recollen un seguit de tàxons que fins ara no havien estat citats als massissos del Montseny i del Montnegre. Fa poc vam publicar (Gutiérrez & Sáez, 1996) un article on aplegàvem aquelles espècies que eren inèdites per al Montseny. De llavors ençà, noves exploracions han permès d'ampliar el catàleg de flora vascular del Montseny (Bolòs *et al.*, 1986), així com el de la Serralada Litoral entre el Besòs i la Tordera (Montserrat, 1968). A més, hi afegim uns quants briòfits que també són

novetat per als catàlegs del Montseny (Casas, 1986) i del Montnegre (Cros, 1985).

Per a cadascuna de les 25 citacions se'n ressenya la localitat i s'indica l'altitud, la quadrícula UTM d'un quilòmetre de costat i l'ecologia.

Novetats per als catàlegs del Montseny

Cormòfits

Baldellia ranunculoides (L.) Parl.

Alismatàcia que es fa en els valls encimentats que voregen la via del tren a Sant Joan Sanata (DG5312), acompanyada de *Chara vulgaris* i *Lemna minor*. 220 m s. m.

Dactylorhiza majalis (Rchb.) P.F. Hunt & Summerhayes

Aquesta orquidàcia, pròpia de molleres i herbassars higròfils, figura al catàleg de flora del Montseny (Bolòs *et al.*, 1986) com a citació dubtosa de Cadevall. L'hem trobada, molt escadussera, en un herbassar humit a Santa Fe (DG5525), a 1.110 m s. m.

Gastridium ventricosum (Gouan) Schinz & Thell. subsp. *ventricosum*

En pradells i marges de camins a diferents localitats. Turó de Montsoriu (DG6226), a 600 m s. m.; turó del Moixell (DG5822), a uns 490 m s. m. i Can Mataburros (DG5320), a 560 m s. m.

Geranium bohemicum L. subsp. *lanuginosum* (Lam.) O. Bolòs & Vigo

La desaparició del carboneig a les muntanyes ha comportat la rarefacció d'aquest tàxon, les llavors del qual no germinen si no és després d'haver estat afectades pel foc. Ran de l'incendi del 1994,

n'hem detectat dues localitats prop de Can Prat: sot de Fontdecorts (DG5723), a uns 650 m s. m. i turó del Moixell (DG5822), a uns 490 m s. m.

Ophioglossum azoricum C.Presl

L'hem trobat al marge d'una landa de Bruguera a la Calma, al pla del Clot (DG4426), a 1.140 m s. m.

Sedum caespitosum (Cav.) DC.

En un sorral de la riba esquerra de la Tordera, a la Batllòria (DG6218); a 90 m s. m. L'acompanya una bona representació d'altres espècies del gènere (*Sedum album*, *S. rupestre* subsp. *reflexum*, *S. rubens*).

Stachys alpina L.

Uns quants peus en una petita clariana de la fageda, entre Santa Fe i el pla de l'Espinal (DG5425), a 1.175 m s. m.

Veronica acinifolia L.

Escrofulariàcia que apareix en una pol·luda temporalment inundada; entre Breda i Hostalric (DG6620), a 75 m s. m.

Zannichellia palustris L.

Amb l'objectiu de verificar la presència actual de *Potamogeton pectinatus* i de *P. pusillus* assenyalada a Gutiérrez & Sáez (1996), hem visitat alguna bassa propera a l'església de Tagament. A la bassa de l'Agustí (DG4222), a 1.030 m s. m., a més de *Chara vulgaris* hi hem trobat *Zannichellia palustris*, la presència de la qual al Montseny ja s'insinuava a Gutiérrez & Sáez (l. c.). Tot i que els exemplars herboritzats presenten algun caràcter de *Z. peltata* Bertol., globalment semblen tendir molt més cap a *Z. palustris* L.

*C/ Cartagena, 293 bis, 4t 1a. E-08025 Barcelona.

Briòfits

Drepanocladus aduncus (Hedw.) Warnst

A Breda (DG6421), en unes petites basses artificials per al reg naturalitzades i riques en macròfits. 150 m s. m.

Novetats per als catàlegs del Montnegre

Cormòfits

Atropa belladonna L.

Tàxon que ocupa les clarianes del bosc humit a l'estatge montà. Trobada per Lluís Álvarez en un camí de desembosc a l'obac del Montnegre, prop de Santa Maria de Montnegre (cf. DG6612), a uns 550 m s. m.

Callitriche brutia Petagna

En una llacuna immediata a l'Estany, a Tordera (DG7516), amb *Callitriche* cf. *stagnalis*, *Ranunculus ophioglossifolius*, *Glyceria fluitans* subsp. *fluitans*... A 23 m s. m.

Galanthus nivalis L.

Aquesta amaril·lidàcia apareix escassament a les vernedes riques i ben constituïdes de la riera de Fuirosos, per sobre l'embassament gran de Can Riera (DG6612), a 230 m s. m.

Galium scabrum L.

Trobats alguns exemplars d'aquesta rubiàcia al marge d'un camí, en un alzinar amb *Quercus canariensis* en un obac proper al coll Blanc (DG6112), a uns 450 m s. m.

Juncus tenuis Willd.

Tàxon d'origen nord-americà que s'ha estès àmpliament pel massís, en camins i replans humits. A tall d'exemple, n'indiquem algunes localitats: prop de Santa Ma-

ria de Montnegre (DG6612), a 620 m s. m.; al tall d'en Bosc (DG6519), a 80 m s. m.; a Fuirosos, ran de l'embassament gran de Can Riera (DG6514), a uns 220 m s. m.

Lindernia dubia (L.) Pennell

Neòfit associat principalment als cultius d'arròs, en els quals és una mala herba. Trobat al gorg de la Júlia (DG7518), en una riba temporalment emergida. 30 m s. m.

Ornithogalum pyrenaicum L.

Un parell de localitats a la vorada del bosc caducifoli a la Miranda (DG6512), a 700 m s. m.

Peplis portula L.

Litràcia pròpia de pradells terofítics humits. Trobada a les vores d'una bassa artificial d'aigües temporals al tall d'en Bosc (DG6519), a 80 m s. m.

Polygonum amphibium L.

Hidròfit abundant a l'estany de Can Torrent (DG7516), a 30 m s. m. i al pla d'en Puigverd (DG7715), a 15 m s. m.

Potamogeton lucens L.

Molt escàs a les vores de l'embassament petit de Can Riera (DG6514), a la vall de Fuirosos i a uns 200 m s. m. Margalef i Mir (1981) el cita d'una localitat, ara desapareguda, de prop de Tordera.

Potamogeton natans L.

Recobreix bona part de l'embassament tot just esmentat (DG6514). 200 m s. m.

Senecio inaequidens DC.

Uns quants peus a l'escullera de pedres de la riba dreta de la Tordera, a l'alçada de la Batllòria (DG6218), a uns 95 m s. m.

Verbena litoralis H.B.K.

A Gutiérrez & Sáez (1996) donàvem per aquest tàxon altres localitats situades fora del massís del Montseny; una d'elles correspon al Montnegre. Herbassars al tall d'en Bosc (DG6519), a 75 m s. m.

Briòfits

Archidium alternifolium (Hedw.) Schimp.

Molsa pròpia de sòls temporalment inundats. Herboritzada a les vores d'una bassa artificial d'aigües temporals al tall d'en Bosc (DG6519), a 75 m s. m.

Fontinalis antipyretica Hedw.

És molt abundant a les aigües de la riera de Fuirosos (DG6415, 6416, 6418, 6516 i 6517), entre els 150 m s.m. i els 80 m s. m.

Agraïments

A Lluís Álvarez, per haver-nos facilitat

la citació i el plec d'*Atropa belladonna*, a Llorenç Sáez, per assessorar-nos en la determinació d'*Ophioglossum azoricum*, a les doctores Rosa Cros i Montserrat Brugués, per la determinació de *Drepanocladus aduncus* i a la doctora Cecília Sérgio, per la d'*Archidium alternifolium*.

Bibliografia

- BOLÒS, O.; NUET, J., & PANAREDA, J. M. 1986. Flora vascular del Montseny. In: *El patrimoni biològic del Montseny*. (J. Terrades & J. Miralles eds). Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. p. 41-92.
- CASAS, C. 1986. Briòfits del Montseny. In: *El patrimoni biològic del Montseny*. (J. Terrades & J. Miralles eds). Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. p. 31-39.
- CROS, R.M. 1985. Flora briològica del Montnegre. *IEC, Arx. Sec. Ciències*, 78: 1-287.
- GUTIÉRREZ, C. & SÁEZ, L. 1996. Aportacions al coneixement de la flora vascular del Montseny. *Fol. Bot. Misc.*, 10: 67-75.
- MONTSERRAT, P. 1968. *Flora de la Cordillera Litoral Catalana*. Caixa d'Estalvis de Mataró.
- MARGALEF I MIR, R. 1981. *Distribución de los macrófitos de las aguas dulces y salobres del E y NE de España y dependencia de la composición química del medio*. Fundación Juan March. Serie Universitaria, 157. Madrid.